

**Lähetys- ja
kansainvälisen
työn ohjaajan
ydinosaamiskuvaus**

KIRKKOHALLITUS[†]

Kirkon ammattien ydinosaamiskuvaukset

Ydinosaamiskuvaukset kuvaavat koko ammattikunnan osaamista, ei yksilökohtaista osaamista. Ydinosaamiskuvaukset ovat siksi kattavia ja laaja-alaisia.

Kirkon ammattien ja erityistehtävien ydinosaaminen muodostuu sekä ammatillisesta ydinosaamisesta että kirkon ammattien yhteisestä ydinosaamisesta.

Ydinosaamiskuvausten sisällöllinen lähtökohta on kirkon missio.* Se on kirkon työn perusta ja pohja, josta kirkon erilaiset tehtävät saavat sisältönsä ja perustelunsa.

Piispainkokous hyväksyi papin ydinosaamiskuvauksen 18.5.2020 ja kirkkohallituksen täysistunto muut ydinosaamiskuvaukset 21.4.2020 sekä suntion ydinosaamiskuvauksen 22.2.2022. Verkkosivuston on tuottanut Kirkkohallitus.

* Kirkon ammattien ja erityistehtävien ydinosaamiselle keskeistä on kirkon missio (*Missio Dei*). Tätä kirkko toteuttaa kokonaisvaltaisesti: kohtaamalla, kutsumalla, palvelemalla ja kertomalla hyvästä sanomasta.

1. Yhteinen ydinosaminen
2. Lastenohjaaja
3. Varhaiskasvatuksen ohjaaja
4. Perheneuvoja
5. Oppilaitostyöntekijä
6. Vammais- ja viittomakielisen työn työntekijä
7. Diakonian viranhaltija
8. Suntio
9. Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaaja
10. Nuorisotyönohjaaja
11. Sairaalapappi
12. Pappi
13. Kanttori

Tausta

Tässä dokumentissa kuvataan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan ammattikunnalle ominaista, koko työuran aikaista ydinosaamista. Kaikkien työalan toimijoiden osaaminen ei ole samanlaista, sillä kunkin lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan yksilöllinen osaaminen muodostuu erilaiseksi koulutuksen, työtehtävien, toimintaympäristön ja työn tavoitteiden pohjalta. Ydinosaaminen koostuu tiedoista, taidoista ja kyvyistä, joita hyödynnetään, sovelletaan ja kehitetään työn ammatillisissa konteksteissa.

Ydinosaamisen käsitteistä

Ydinosaamisen kuvaamisessa on käytetty termejä osaaminen, taito ja ammatillinen kyky. Osaaminen on näistä käsitteistä laajin ja tarkoittaa tiedon ja taidon hallintaa, soveltamista, hyödyntämistä ja kehittämistä sekä tunteiden ja asenteiden tiedostamista.

Taito kuvaa sitä, miten osaaminen ilmenee käytännössä. Taidoista yksi esimerkki ovat itsesäätelytaidot, jotka mahdollistavat tietoisien, tilanteenmukaisen toiminnan.

Ammatilliset kyvyt tarkoittavat yleistettyä käsitystä ammatissa tarvittavista ominaisuuksista, asenteista ja kyvykkyyksistä, joita osaamisen syntyminen edellyttää ja jotka mahdollistavat osaamisen kehittymisen. Lisäksi tarvitaan kykyä itsereflektioon, joka mahdollistaa oman toiminnan arvioinnin. Itsereflektioon kuuluu esimerkiksi omien asenteiden, käsitysten tai näkemysten tiedostaminen.

Ydinosaaminen kehittyi tutkintoon johtavassa koulutuksessa sekä työelämässä ja täydennyskoulutuksessa. Ydinosaamiskuvausta käytetään esimerkiksi

- opiskeluaikana oman ammatillisen identiteetin sekä ammatin kokonaiskuvan muodostamisessa
- työuran aikana esimerkiksi ammatillisen identiteetin ja oman kehittymisen peilinä sekä esimiestyössä kehityskeskustelujen, osaamisen kehittämisen ja rekrytoinnin osana
- kirkon ammattien esittelemisessä muun muassa verkostoyhteistyössä
- koulutuksen kehittämisessä.

Kirkko hengellisenä yhteisönä ja lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan tehtävä ja virka

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajalla tarkoitetaan seurakunnan tai seurakuntayhtymän perustamaa virkaa tai työsuhdetta kyseisen työn tehtäviä varten. Seurakuntien tai seurakuntayhtymien lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan virkaan vaadittavasta tutkinnosta ja koulutuksesta päättää kirkkohallitus.

Kirkon missio on kirkon työn perusta ja pohja, josta myös lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan tehtävä saa sisältönsä ja perustelunsa. Kirkon missiolla tarkoitetaan Jumalan työtä tässä maailmassa. Kirkko toteuttaa missiota kohtaamalla, kutsumalla, palvelemalla ja kertomalla hyvästä sanomasta. Kirkkojärjestyksen (3:25 §) mukaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien ja niiden jäsenten tehtävänä on evankeliumin levittäminen niiden keskuuteen, jotka eivät ole kristittyjä.

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaaja toimii työssään sekä paikallisessa yhteisöissä että osana Kristuksen maailmanlaajaa kirkkoa.

Hän toimii lähetystyön ja kirkon muun kansainvälisen työn verkostoissa ja kehittää yhteistyötä seurakunnassa niin, että kirkon kansainvälinen vastuu, lähetystyö ja kansainvälinen diakonia näkyvät kaikessa seurakunnan toiminnassa.

Tehtävään kuuluu kirkon tunnustuksen mukainen opettaminen, ohjaaminen ja hengellisten kysymysten käsitteleminen. Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaaja rakentaa yhteistyötä paikallisten yhteisöjen, yritysten ja kunnallisten toimijoiden kanssa. Tehtävään kuuluu myös kansainvälisen työn vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.

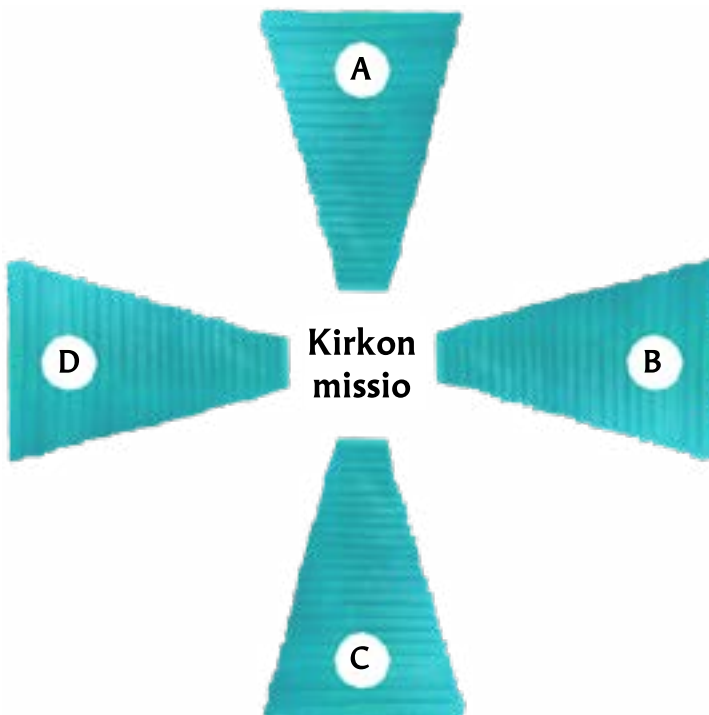
Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan työssä tarvitaan kirkon arvojen tuntemista ja sitoutumista niiden mukaiseen toimintaan. Suhde Jumalaan on sekä voimanlähde että työn uskottavuuden edellytys. Kirkolla on uskonnollisena yhteisönä oikeus ja velvollisuus vaalia omia tulkintojaan maailmasta, ihmisestä ja todellisuuden luonteesta.

Tämän perusteella sen työntekijöiltä odotetaan sitoutumista kirkon hengelliseen perustehtävään, arvoihin ja uskontulkintoihin. Hengellisen elämän hoitaminen, kuten Raamatun lukeminen, rukous ja osallisuus seurakunnan yhteisestä messusta, ovat työn keskeistä sisältöä ja myös henkilökohtaista uskon hoitamista.

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan ydinosaaminen

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan ydinosaaminen muodostuu perusammattien (esimerkiksi diakoni, diakonissa, nuorisotyönohjaaja) ydinosaamisesta, kirkon ammattien yhteisestä ydinosaamisesta sekä sen pohjalle rakentuvasta ja lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan ammatillisesta ydinosaamisesta. Se kuvaa ammatin ydintä, joka erottaa sen muista ammateista.

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan ammatillinen ydinosaaminen ja kirkon ammattien yhteinen ydinosaaminen jakautuvat neljään alueeseen. Ne ovat teologinen ja arvo-osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, toimintaympäristö- ja yhteisöosaaminen sekä työelämä- ja kehittämisosaaminen.

- A) Vuorovaikutusosaaminen
- B) Teologinen- ja arvo-osaaminen
- C) Työelämä- ja kehittämisosaaminen
- D) Toimintaympäristö- ja yhteisöosaaminen

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan ammatillinen osaaminen

A) Vuorovaikutusosaaminen

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan työtehtävissä tarvitaan vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja eli läsnäolon kykyä, tunnetason vuorovaikutusta ja aitoa kiinnostusta toisesta ihmisestä. Vuorovaikutusosaamista tarvitaan työssä yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen kanssa, yhteisön edustajana ja uskontulkitsijana. Vuorovaikutusosaaminen edellyttää, että työntekijä hyödyntää dialogisuuden, vuorovaikutuksen, viestinnän sekä ohjauksen osaamistaan monipuolisesti ja tilannetajuisesti, erilaiset kulttuurit ja uskonnot huomioiden.

Työntekijän ammatillisuutta on, että hän kehittää vuorovaikutusosaamistaan työn vaatimusten mukaan. Tämä edellyttää itse-tuntemusta sekä oman toiminnan ja sen vaikutusten tunnistamista.

Vuorovaikutusosaaminen edellyttää

- taitoa toimia kristittyinä luontevasti ja huomioonottavasti ekumeenisessa, moniuskontoisessa ja -kulttuurisessa ympäristössä
- taitoa tunnistaa eri tilanteissa mahdolliset ristiriitoja aiheuttavat tekijät
- taitoa kutsua mukaan yhteyteen ja toimintaan
- taitoa torjua yleistyksiä ja stereotyyppioita, rakentaa kunnioittavaa kohtaamista, hyviä suhteita erilaisiin ihmisiin ja ihmisryhmiin sekä käyttää inklusiivista kieltä
- taitoa perehdyttää, ohjata ja kouluttaa seurakuntalaisia ja toimintaan osallistuvia vastuutehtäviin, vaikuttamistoimintaan ja/tai varainhankintaan
- taitoa ottaa puheeksi vaikeita tai huolta aiheuttavia asioita kannustavalla ja rohkaisevalla tavalla huomioiden erilaiset kulttuurit.

B) Teologinen ja arvo-osaaminen

Teologinen osaaminen edellyttää lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajalta tietoa ja tulkintaa kristillisestä ja luterilaisesta teologiasta. Työntekijältä edellytetään sitoutumista kirkon hengelliseen perustehtävään, uskoon ja elämään sekä avoimuutta kohdata erilaisia katsomuksia, vakaumuksia ja uskontoja edustavia ihmisiä. Työtehtävässä näkyy kirkon arvojen tunteminen ja sitoutuminen niiden mukaiseen toimintaan. Kysymys on suhteessa olosta Jumalaan, rakkaudesta lähimmäiseen sekä vastuusta luomakuntaa kohtaan.

Jumalalla on kirkko oman missionsa toteuttamiseksi *Missio Dei*. Siihen eli kolmiyhteisen Jumalan toimintaan maailmassa pohjautuu kirkon hengellinen perustehtävä. Tätä kirkko toteuttaa kokonaisvaltaisesti: kohtaamalla, kutsumalla, palvelemalla ja kertomalla hyvästä sanomasta. Siihen sisältyy sosiaalieettinen vastuu, toimiminen heikoimpien kanssa ja puolesta sekä evankeliumin kertominen uskon syntymiseksi ja Jumalan kuvana kasvamiseksi. Ihmisellä on oikeus vastata evankeliumin kutsuun myöntävästi tai kieltävästi. Tätä tulee aina kunnioittaa.

Teologinen ja arvo-osaaminen edellyttävät

- taitoa edistää kristinuskon todeksi elämistä
- taitoa edistää lähimmäisenrakkautta, oikeudenmukaisuutta, rauhaa ja luomakunnan eheyttä
- taito tulkita ja luoda merkityksiä kristinuskon sisällöstä moniuskontoisissa konteksteissa
- taitoa pitää esillä kirkon mission kokonaisuutta oman seurakunnan alueelta globaaliin ulottuvuuteen asti
- taitoa vahvistaa seurakunnan missiologista osaamista.

C) Työelämä- ja kehittämisosaaminen

Seurakunta on olemukseltaan tulevaisuuden ja toivon yhteisö. Työssä edellytetään kykyä elää muutoksessa sekä toimia monimuotoisissa ja jännitteisissä tilanteissa. Työyhteisön jäsenenä työntekijä tarvitsee taitoa jäsentää ja suhteuttaa työnsä seurakunnan strategiaan, tavoitteisiin ja toimintaan.

Työelämä- ja kehittämisosaaminen edellyttävät

- kykyä suunnitella, toteuttaa, kouluttaa ja sitouttaa koko seurakuntaa missionaarisuuteen yhdessä vapaaehtoisten ja muiden työntekijöiden kanssa
- kykyä suunnitella, koordinoida ja tukea seurakunnan lähetys- ja kansainvälisyyskasvatusta pitkäjänteisesti yhteistyössä muiden työntekijöiden ja seurakuntalaisten kanssa
- taitoa vahvistaa missionaarisuutta seurakunnan päätöksenteossa
- kykyä huolehtia omasta ammatillisesta kasvusta ja työhyvinvoinnista.

D) Toimintaympäristö- ja yhteisöosaaminen

Seurakunnassa tehdään työtä yhteisössä, joka niveltyy osaksi paikallista, alueellista yhteisöä sekä inhimillisen elämän erilaisia tilanteita. Kirkon työntekijät ja seurakuntalaiset toimivat seurakunnassa yhteistyössä yhteiskunnan eri organisaatioiden, yhteisöjen ja verkostojen kanssa. Yhteisöissä työ perustuu kumppanuudelle, luottamukselle ja yhteistyölle. Ihminen on osa moninaista luomakunnan keskinäisten riippuvuuksien verkostoa. Ihmiskuntaa koskettaa yhä enemmän tarve muuttaa elämäntapoja tavalla, jolla turvataan hyvät elämisen mahdollisuudet myös tuleville polville.

Toimintaympäristö- ja yhteisöosaaminen edellyttävät

- taitoa käyttää kirkon kansainvälisen työn verkostoja ja siihen liittyviä välineitä seurakunnan missionaarisuuden kehittämiseen ja vahvistamiseen
- taitoa vahvistaa vaikuttamistoiminnan kansainvälistä ulottuvuutta ja kansainvälisten teemojen esillä pitämistä seurakunnan toiminnoissa
- taitoa toimia kriisitilanteissa monikulttuurisissa yhteisöissä
- taitoa huomioida maailmanlaajojen ilmiöiden merkitys ja vaikutus seurakunnan elämään.

KIRKKOHALLITUS[†]